

Beleidsplan 2022-2025

Stichting Kinderboek Cultuurbezit Winsum
- KinderBoekenHuis -

Beleidsplan 2022-2025

Inleiding

Het KinderBoekenHuis in Winsum is museum, bibliotheek, boekwinkel en ontmoetingsplek ineen. In dit document staan de huidige visie en missie van het KinderBoekenHuis. Het KinderBoekenHuis is een maatschappelijke organisatie met een eigen unieke doelstelling. De veranderende samenleving maakt steeds nieuwe afspraken nodig. Daarvoor zijn in dit beleidsplan de drie pijlers Boeken, Betrokkenheid en Budget met bijpassende acties beschreven. Zo werken we met elkaar aan een toekomstbestendige organisatie en kunnen we de passie van Toos en haar bijzondere collectie levend houden. Na twee jaar evalueren we dit beleidsplan en stellen we het waar nodig bij.

Het KinderBoekenHuis anno 2021

Het KinderBoekenHuis in Winsum is het resultaat van de passie van Toos Saal-Zuurveen, een sociaal-historicus met een bijzondere belangstelling voor jeugdliteratuur. Het is heden een stichting met als fundament de inzet van vrijwilligers en schenkingen van kinderboeken uit het hele land. We tonen wisseltonstellingen met boeken uit de bijzondere collectie en uit de algemene collectie lenen we boeken uit aan donateurs en andere kinderboekenliefhebbers. Inmiddels herbergt het KinderBoekenHuis een van de grootste collecties Nederlandstalige kinder- en jeugdboeken. Het is daarmee een speciale herinneringsplek voor jong en oud. De collectie kinderboeken van 1770 tot heden zijn voor iedereen toegankelijk, ze kunnen gelezen, geleend en soms gekocht worden. Ook kan het gebruikt worden voor onderzoek.

Visie

De huidige doelstelling van stichting Kinderboek Cultuurbezit ofwel het KinderBoekenHuis, zoals aangegeven in de statuten (2022) is als volgt:

- Het verzamelen, bewaren en ontsluiten van kinder- en jeugdlectuur, in het bijzonder uit het Nederlandse taalgebied. (Met kinderlectuur wordt bedoeld de lectuur voor kinderen tot dertien jaar; jeugdlectuur is de lectuur voor oudere kinderen van dertien tot achttien jaar).
- Het uit schenkingen en eventueel aankopen verkregen kinder- en jeugdboekenbezit toegankelijk maken voor iedereen die is geïnteresseerd in het kinder- en jeugdboek.
- Een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk debat over veranderende normen en waarden en de duiding vanuit het tijdspectief
- Zichtbaar maken hoe maatschappelijke normen en waarden zich door de tijd heen vertalen in de kinderliteratuur
- Het bevorderen van ontmoeting tussen mensen

Dit doet zij o.a door:

- Het ondersteunen van wetenschappelijk onderzoek door het beschikbaar stellen van de Collectie
- De collectie als uitgangspunt te gebruiken voor educatieve activiteiten voor basisschoolleerlingen en voortgezet onderwijs (tot 18 jaar)
- Het organiseren van lezingen, discussiebijeenkomsten en workshops

Vastgesteld op 14-3-2022

Verzamelen

De hoeveelheid kinderboeken in het Nederlandse taalgebied is groot en ieder jaar komen er vele nieuwe Nederlandse kinderboeken bij. Potentieel is de toekomstige

collectie van het KinderBoekenHuis dan ook enorm. Alleen al om die reden is het voor de betrokkenen bij het KinderBoekenHuis voortdurend van belang weloverwogen keuzes te maken bij inname van nieuwe boeken. Zowel de winkel als het opslaghok zijn op dit moment te vol. Ook liggen er op verschillende plekken extern nog boeken die eigenlijk naar Winsum moeten komen om te beoordelen en aan onze collectie toe te voegen. Vele dozen met boeken staan ook noodgedwongen in de museumruimte. Passende innamerichtlijnen bij schenkingen en een netwerk van wederverkopers is daarom noodzakelijk.

Bewaren

Bij het bewaren en in stand houden van de huidige collectie boeken komt veel kijken. De collectie wordt vastgelegd in een digitaal registratiesysteem zodat we op aanvraag kunnen nagaan wat we in huis hebben. Daarbij is het nodig om heldere afspraken te maken over wat we op welke manier registreren. Naast collectiebeheer zijn diefstal, lekkages en klimaatregulatie enkele van de uitdagingen waar we mee te maken hebben.

Ontsluiten

In 2020, het jaar dat Winsum het mooiste dorp van Nederland was, bezochten veel mensen het KinderBoekenHuis maar afgezien daarvan lopen de bezoekersaantallen de laatste jaren terug. Natuurlijk komt de recente terugloop mede door de coronapandemie en hopen we dat dit tijdelijk is. Toch denken we dat we ook gezien de huidige omstandigheden meer bezoekers kunnen trekken die ook vaker en intensiever kennis nemen van de bijzondere collectie van het KinderBoekenHuis. We zien dat de gemiddelde bezoekers op dit moment veelal toeristen of senioren zijn. Kinderen, jongeren of jongvolwassenen komen nauwelijks naar het KinderBoekenHuis. Ook verzamelaar, wetenschapper en studenten weten het KinderBoekenHuis maar mondjesmaat te vinden. Dergelijke doelgroepen worden op heden nauwelijks gericht aangesproken.

Missie

De betrokkenen van het KinderBoekenHuis willen graag met elkaar werken aan een toekomstbestendige organisatie. Boeken, betrokkenheid en budget zijn drie noodzakelijke pijlers waar het KinderBoekenHuis op draait. Simpel gezegd, zonder deze drie onderdelen heb je geen KinderBoekenHuis. Het is daarom van wezenlijk belang deze drie aspecten te verstevigen en met elkaar in balans te houden.

Boeken

Boeken zijn de kern van de collectie. Het KinderBoekenHuis herbergt een van de grootste collecties Nederlandstalige kinder- en jeugdboeken, meer dan 30.000 boeken, van 1770 tot heden. We hebben twee “collecties” die ieder een apart registratiesysteem hebben:

1. De “algemene collectie” : Vanaf 1906 tot heden. Deze ‘collectie’ is in categorieën verdeeld. Dat is geregistreerd en de categorieën staan op verschillende plekken in de kast.
2. De antiquarische collectie: Ongeveer voor 1905. De ‘antiquarische collectie’ is net als de ‘algemene collectie’ toegankelijk voor iedere medewerker.

We willen graag werken aan een optimale collectieregistratie en wel om de volgende redenen:

- Om een overzicht te hebben van onze eigendommen. Zowel voor onszelf als voor bezoekers als voor instanties. Bijvoorbeeld subsidiegevers en fondsen, overheid, verzekeringen enz.
- bij het opzoeken van een boek op de plank. Voor onszelf en voor iedereen die een boek zoekt: verzamelaars, onderzoekers, gretige lezers, etc.
- bij het opzoeken van achtergrondinformatie
- bij de verblijfplaats mocht het niet op de plank te vinden zijn
- bij controle van het juiste exemplaar

In overleg met vrijwilligers is duidelijk naar voren gekomen dat iedereen het belang van het op een juiste manier registreren onderschrijft en het zo goed mogelijk doet echter soms is er onduidelijkheid over wat de juiste manier is. In de loop van de tijd sluiten verschillen in de wijze van registratie. Regelmatig overleg en vastleggen van afspraken is nodig voor afstemming.

Om de boeken beter te kunnen bewaren en ontsluiten willen we tevens de digitale situatie van het KinderBoekenHuis verbeteren. Hierbij denken we aan het verbeteren van het systeem van collectiebeheer, een herziening en een uitbreiding van de website. De antiquarische collectie is in vele opzichte waardevol en vraagt extra aandacht. De komende jaren gaan we beleid maken als het gaat om het toekomstperspectief van dit deel van de collectie. Wat kunnen we behouden, wat zijn de ideale conserveeromstandigheden, wat kan de “markt” voor ons betekenen.

Betrokkenheid

Vrijwilligers zijn essentieel voor het functioneren van de organisatie en het behalen van haar doelstellingen.

Sinds dit jaar investeren we veel in de uitbreiding van het vrijwilligersbestand zodat er een breed team met expertise op veel verschillende gebieden ontstaat. Werken aan een prettige en veilige werksfeer en het actief werven van vrijwilligers blijven aandachtspunten voor de komende jaren. Eind 2021 zijn er in totaal 29 vrijwilligers betrokken bij het KinderBoekenHuis, variërend van wekelijks (soms zelfs meerdere dagen per week) aanwezig tot incidenteel of op afstand betrokken. Graag willen we werken aan deskundigheidsbevordering van het vrijwilligersteam. Hierbij denken we aan cursussen voor 'goed gastgeverschap' (van Erfgoedpartners), collectieregistratie en beheer, begeleiding van bijzondere doelgroepen (slechtzienden, doven, autisme) en handreikingen voor activiteiten met kinderen en jongeren.

Bezoekers zijn naast vrijwilligers onderdeel van de noodzakelijke betrokkenheid die nodig is om het KinderBoekenHuis draaiende te houden. Dit gaat om jong en oud en van dagjesmensen, verzamelaars, onderzoekers, Winsumers, digitale bezoekers etc.

Om een breder publiek te betrekken bij het KinderBoekenHuis willen we investeren in educatie. Educatie is op te delen in 1) onderwijs in en met scholen en 2) alle overige educatieve activiteiten in en vanuit het KinderBoekenHuis, zoals lezingen, workshops etc.

In 2022 tot 2024 zetten we qua onderwijs in eerste instantie in op het basisonderwijs. Zowel met basisschool de Tiggeldobbe als de Negen Wieken, beide uit Winsum, zijn afspraken gemaakt om in de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024 educatieve projecten uit te voeren. Daarvoor zijn of worden educatieve lespakketten ontwikkeld, in samenwerking met de Pedagogische Academie (PABO) van de Hanzehogeschool. Het streven is om de lespakketten zowel fysiek uit te lenen als digitaal beschikbaar te maken via de website.

Tot slot vinden we de betrokkenheid van burens, ondernemers en ambtenaren van gemeente het Hogeland zeer van belang en kijken we graag met hen waar samenwerking mogelijk is.

Budget

Het KinderBoekenHuis wordt anno 2021 financieel voor het overgrote deel mogelijk gemaakt door donateurs. De stichting ontvangt geen structurele subsidies of andere

langlopende financiële ondersteuning, afgezien van de inkomsten uit advertenties in het donateursblad 'Berichten van Moeder de Gans' en opbrengsten uit verkoop.

De stichting heeft geen vaste medewerkers in dienst en kent dan ook geen loonbouw. Schoonmaker, boekhouder, grafisch vormgever en huidige directeur ontvangen op incidentele en projectbasis een vergoeding. Toch is het grootste deel van de inzet ook van hen vrijwillig. Verder wordt expertise van buitenaf van tijd tot tijd ingekocht voor reparaties, gastsprekers of werkzaamheden voor het drukken van het donateursblad 'Berichten van moeder de Gans'.

Het KinderBoekenHuis heeft een vrijwillig bestuur dat uit vijf personen bestaat met expertise passend bij de uitgangspunten van de stichting, zoals bibliotheekwezen, maatschappelijk georiënteerde bestuurder en ondernemer. Een kleine groep van ongeveer acht actieve vrijwilligers houdt het KinderBoekenHuis, waaronder de winkel, op dit moment wekelijks open. Tijdens de rustige winterperiode zijn er minimaal twee personen aanwezig van november tot en met maart vier dagen van woensdag tot en met zaterdag van 10:00 tot 14:00 en in de rest van het jaar is het gebouw open van dinsdag tot en met zaterdag van 10:00 tot 16:00.

De verkoop van dubbele exemplaren levert een beperkte budgettaire bijdrage op. Door middel van gerichte acties als bijvoorbeeld een grote boekenmarkt, externe verkooppunten en richting verzamelaars willen we de inkomsten uit de verkoop vergroten.

Er is behoefte aan meer professionalisering ten aanzien van vrijwilligersbeleid, financiën, ondernemerschap en toekomstbestendigheid. Daarvoor zijn in 2021 door de inzet van de nieuwe directeur met succes verschillende incidentele fondsen aangevraagd voor projecten en professionalisering. Dit willen we continueren over de periode 2022-2025 om zo maatschappelijke projecten mogelijk te maken.

Naast een betrokken directeur/subsidieaanvrager is er behoefte aan een algemeen coördinator voor de dagelijkse zaken zoals het beheer van het gebouw en coördinator voor het aansturen van de vrijwilligers. In gesprekken met de vrijwilligers blijkt namelijk dat er de

afgelopen jaren vele werkzaamheden zijn blijven liggen. Het meer fysiek aanwezig zijn van een operationeel leidinggevende is wenselijk met name in het geval van calamiteiten zoals stormschade, etc. Ook is het nodig dat alle noodzakelijke maar nog niet uitgeschreven processen uitgeschreven worden en een traject van monitoring ingezet wordt. Hier valt ook een eenduidige begeleiding van nieuwe vrijwilligers onder.

Vastgesteld op 14-3-2022

Tot slot willen we graag financiële middelen genereren en inzetten voor een mooi en inhoudelijk aanbod van tentoonstellingen, lezingen en workshops. Hiervoor willen we graag samenwerken andere culturele instellingen en met lokale ondernemers. Graag zetten we hiermee ook in op de zichtbaarheid in de media.

